

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Názov: **Achieving a Higher Level of Communicative Competence in English for Specific Purposes** (Dosiachnutie vyššej úrovne komunikačnej kompetencie v anglickom jazyku pre špecifické účely)

Autorka habilitačnej práce: **PaedDr. Zuzana Hrdličková, PhD.**

Oponentka: **prof. PhDr. Lívia Adamcová, PhD.**

Odbor: **Učiteľstvo a pedagogické vedy**

Špecializácia: **Odborová didaktika**

(1) Cieľ, význam a originalita problematiky

V predloženej habilitačnej práci sa autorka podujala predstaviť cieľovej skupine – najmä anglistom a študentom anglistiky – zaujímavú, aktuálnu a podnetnú tému cudzojazyčného vzdelávania – „čitateľskú gramotnosť“, ktorá tvorí východiskovú bázu a zároveň efektívnu cestu k osvojovaniu cudzieho jazyka v akademickom prostredí. Táto téma plne reflektuje jej pedagogické a vedecké zameranie v odbore Učiteľstvo anglického jazyka a Odborovej didaktiky, pretože sa dlhodobo venuje problematike výučby anglického jazyka pre špecifické účely a významu čítania pri nadobúdaní komunikatívnej kompetencie, - o čom svedčia aj jej kľúčové publikačné výstupy v medzinárodne uznávaných databázach.

Z hľadiska výučby cudzích jazykov ide o veľmi dôležitú oblasť jazykovo-komunikačnej edukácie a preto je podľa môjho názoru práca Dr. Hrdličkovej významným prínosom k progresívnemu posunu v oblasti odborovej didaktiky cudzích jazykov, konkrétne k objasneniu problematiky výučby či nácviku čítania s porozumením odborného textu a následne jeho produkcií. Európska komisia už dávnejšie poukazuje na to, že základnou akademickou kompetenciou je čitateľská gramotnosť, ktorá o. i. napomáha zlepšovať atraktivitu vysokoškolského vzdelávania. Napokon naši ministri školstva niekoľkokrát prejavili nespokojnosť s klesajúcou úrovňou vedomostí a kompetencií našich žiakov a študentov v prírodných vedách, matematike a čítaní. Pritom práve schopnosť dobrej a vhodnej interpretácie a uchopenia odborného textu lingvistického, didaktického či umeleckého charakteru (t.j. čítanie s porozumením, pochopenie hlavnej myšlienky, analýza a výklad textu – teda celková práca s textom) sa počas štúdia stane pre budúcich absolventov učiteľských a neučiteľských študijných programov dôležitým motivujúcim faktorom pri štúdiu. Je to dokázateľne jeden z primárnych cieľov vysokoškolského štúdia. Štúdium filológie, učiteľstva cudzích jazykov, pedagogiky a iných vedných odborov predstavuje neustálu výzvu analyzovať, prekladať a spracovať rôzne texty a myšlienky, čo zasa predpokladá tvorbu a priebežnú aktualizáciu kurikúl, metodických a študijných materiálov k analýze textov v jazyku, čo predstavuje spoločenský prínos.

(2) Úroveň rozpracovania odbornej teórie

Teoretickú časť práce považujem za dôsledne spracovanú a originálnu vzhľadom na logické postupy, akými autorka sledovala v práci svoje hlavné myšlienky. Problematika, ktorú si Dr. Hrdličková iniciatívne zvolila, vyžadovala od autorky značnú mieru tvorivosti na viacerých úrovniach (boli to - analýza teoretických zdrojov, medzinárodných a národných štandardov,

učebníc, pozorovania výučby). Autorka je dobre zorientovaná v téme svojej práce – používa kľúčové zdroje domácej aj zahraničnej proveniencie a publikovala niekoľko učebníc, cvičebníc a príručiek z oblasti lexikológie anglického jazyka so zreteľom na ustálené slovné spojenia (idiómy), ktoré v práci rozoberá.

Habilitačná práca Zuzany Hrdličkovej konfrontuje vlastný inovatívny prístup ku zvýšeniu komunikatívnej kompetencie v akademickej sfére i v učiteľskej praxi s doterajšími experimentmi a zistenými výsledkami. Autorka tieto ciele dokladuje výskumom a pedagogickým experimentom, realizovaným na Ekonomickej univerzite v Bratislave a Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre.

Habilitačná práca je rozdelená do 7 kapitol, obsahuje 31 tabuliek a 11 grafov. Prvá kapitola rozoberá súčasné ciele výučby anglického jazyka. Kľúčovým pojmom, na ktorý sa autorka správne zameriava, je gramotnosť. V druhej kapitole sa autorka venuje čitateľskej gramotnosti ako základnej akademickej kompetencie. Prezентuje neuspokojivé výsledky dosiahnuté v hodnoteniach našich žiakov v PISE a sústreďuje sa na jazykové aspekty, ktoré spôsobujú ťažkosti pri porozumení textov. Na základe prieskumu u zamestnávateľov poukazuje na význam čítania ako najdôležitejšiu jazykovú zručnosť. Tretiu kapitolu začína autorka cenným prehľadom rozvoja komunikačných jazykových kompetencií v angličtine ako cudzieho jazyka prostredníctvom sociolingvistickej a pragmatickej kompetencie. Štvrtá kapitola sa zameriava na rozvoj komunikačnej kompetencie v akademickej odbornej sfére. Piata a šiesta kapitola sa venuje výučbe odborného anglického jazyka, analýze obsahu, cieľov a syláb rôznych kurzov anglického jazyka a skúmaniu postupov pri osvojovaní si slovnej zásoby. V siedmej kapitole prezentujúcej samotný výskum, popisuje autorka priebeh ňou realizovaného pedagogického experimentu na univerzitách v Bratislave a Nitre, kde predtým pôsobila. Cieľom tohto výskumu bolo zistiť, do akej miery práca so špecificky zameranými textami podporuje čitateľskú gramotnosť resp. verifikovať efektívnosť jej zvoleného alternatívneho prístupu k výučbe odborného anglického jazyka. Za týmto účelom vytvorila autorka niekoľko frazeologických testov zo všeobecnej a odbornej angličtiny. Metódy resp. techniky použité vo výskume boli obsahová analýza, prípadové štúdie, písomné zadania a záverečné testy. V záverečnej časti autorka prináša súhrn svojich zistení a načrtáva implikácie a perspektívy ďalšieho výskumu.

(3) Otázky pre habilitantku:

1. Akými formami, postupmi, metódami možno zlepšiť čitateľskú gramotnosť študentov VŠ vzhľadom na efektívnosť procesu osvojovania cudzích jazykov?
2. Ako implementovať inovatívny prístup autorky do rozvoja lexiky v akademickom prostredí?
3. Ktoré sú najčastejšie ťažkosti resp. chyby našich študujúcich pri porozumení textov v anglickom jazyku?

(4) Záver:

Úroveň práce Z. Hrdličkovej je v súlade s požiadavkami, ktoré sú kladené na vedeckého pracovníka a odborného asistenta, ktorý prednáša na VŠ. Osobná perspektíva, snaha identifikovať, opísať a interpretovať lingvistické javy v práci predstavujú zaujímavé riešenia, ako nájsť nové cesty aplikácie vedomostí zo súčasnej angličtiny v praxi.

Habilitačnú prácu Dr. Hrdličkovej hodnotím ako prínos pre rozvoj vedného odboru Odborová didaktika a zároveň ako zdroj námetov pre odborníkov v oblasti cudzojazyčného vzdelávania. Na základe vyššie uvedeného v textovej časti posudku konštatujem, že habilitantka má predpoklady ovplyvňovať ďalší rozvoj vedného odboru.

Predložená habilitačná práca spĺňa definované požiadavky na tento typ práce, a preto ju **odporúčam k obhajobe**. Zároveň odporúčam udeliť habilitantke vedecko-pedagogický titul **docentka** v študijnom odbore Učiteľstvo a pedagogické vedy - Odborová didaktika.

prof. PhDr. Lívia Adamcová, PhD.